

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2025

Poświętne, luty 2026 r.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 w/w ustawy w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Głównym założeniem wyszczególnionym przez ustawodawcę w preambule ustawy jest stwierdzenie, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji oraz wsparcie działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Ustawa ma na celu wyeliminowanie zabrania dziecka rodzinie lub szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią. W przepisach ustawy duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii. Profilaktyka rodzinna będzie realizowana przede wszystkim przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc ma być skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Uregulowania prawne ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mają za zadanie zapewnić efektywne sposoby wspierania rodziny w wychowaniu dzieci poprzez zapewnienie im pobytu w placówkach wsparcia dziennego, w szczególności w świetlicach, klubach środowiskowych czy ogniskach wychowawczych. Te placówki mają organizować dzieciom czas wolny i pomagać w nauce, przy stałej

Praca z rodziną ma istotne znaczenie, decyduje o psychicznym i intelektualnym rozwoju dziecka, o jego poczuciu własnej wartości i bezpieczeństwie emocjonalnym. Praca ta powinna być prowadzona, m.in.: w formie wsparcia asystenta rodziny, specjalistycznego poradnictwa, mediacji, terapii rodzinnej, treningu umiejętności wychowawczych i terapeutycznych dla rodziców.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spoczywa m. in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy przede wszystkim:

- I. Opracowywanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.
- II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
- III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- IV. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny oraz kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające.
- V. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

VI. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

VII. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

I. Opracowywanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 został przyjęty Uchwałą Nr XIV/92/2025 Rady Gminy Poświętne z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027. Realizację Programu powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Poświętnem.

Realizatorami Programu są także: Gmina Poświętne, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poświętnem, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji w Łapach, Szkoła Podstawowa w Poświętnem, Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Łapach, NZOZ w Poświętnem, Parafie z terenu gminy Poświętne, organizacje pozarządowe.

W Programie uwzględniono diagnozę sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców Gminy Poświętne. Uwzględniono też ilość rodzin pozostających pod opieką Ośrodka, ich strukturę, powody korzystania z pomocy - niski dochód, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym celem Programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem zapewnia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wsparcie i pomoc asystenta rodziny, pracowników socjalnych oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa.

W 2025 r. realizowane były następujące cele szczegółowe zawarte w Programie:

Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej:

- a) *Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych;*
- b) *Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny;*
- c) *zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących;*
- d) *Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia;*
- e) *Dążenie do integracji rodzin i wzmacnianie więzi rodzinnych.*

Działania:

- analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego – pracownicy socjalni,
- wzmacnianiu roli i funkcji rodziny- poprzez współpracę asystenta z rodziną polegającą na poprawie relacji rodzice-dziecko, kształtowaniu postaw rodzicielskich,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny- motywowanie rodziców do zainteresowania się sytuacją szkolną dzieci, pomoc w kształtowaniu odpowiednich postaw rodzicielskich,
- pomocy w integracji rodziny poprzez motywowanie do wspólnego spędzania wolnego czasu oraz wspólnego wypełniania obowiązków domowych,
- poradnictwie świadczonym przez pracowników socjalnych GOPS w ramach pracy socjalnej,
- udzielanie informacji na temat rodzajów świadczeń i kryteriów ich przyznawania,

- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania problemów życia codziennego oraz wskazywanie właściwych instytucji udzielających wsparcia,
- bezpłatnej pomocy terapeutycznej prowadzonej w Punkcie Konsultacyjnym w Poświętnem-siedziba NZOZ TOP-MEDIC - w każdy poniedziałek , w godz. 15-17. Porad udziela lekarz psychiatra. Informacja na tablicy ogłoszeń GOPS w Poświętnem.
- udzielaniu konsultacji, porad i wsparcia rodzinom, w których występuje przemoc świadczonych przez Zespół Interdyscyplinarny,
- rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w ramach pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzeniu programów edukacyjnych i profilaktycznych realizowanych przez Szkołę Podstawową w Poświętnem, Dom Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną skierowanych do dzieci i młodzieży.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łapach udziela pomocy w zakresie diagnozy i terapii psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej.
- podnoszenie wartości i znaczenia rodziny, integracja społeczeństwa, organizacja Dnia Rodziny, Dzień Babci i Dziadka;
- szeroką działalność prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna, Dom Kultury, które zapewniają organizację czasu wolnego dzieciom i młodzieży z terenu gminy;
- dystrybucja materiałów profilaktycznych z zakresu budowania relacji w rodzinie, przeciwdziałania uzależnień, a także ulotki informacyjne gdzie można uzyskać pomoc.

Analiza sytuacji rodzin, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w zastępczych formach opieki:

- dziecko przebywa do chwili obecnej w domu dziecka. Pracownik socjalny podejmował próby współpracy, ale nadal ze strony rodziców jest jej brak.
- Jedno dziecko przebywa w rodzinie zastępczej. Praca z rodziną nie jest możliwa, ponieważ rodzice dziecka nie żyją.

Z udzielanej pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Poświętnem w 2025 r. skorzystały 99 rodzin w tym 296 osób. Wsparciem pomocy społecznej objęto 9,25% ogółu mieszkańców gminy.

Osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji życiowej udzielano pomocy w formie:

- zasiłki stałe - 8 osób,
- zasiłki celowe - 29 rodzin,
- zasiłki okresowe - 32 rodzin,
- pomoc materialna dla uczniów w formie zasiłków i stypendiów szkolnych:
 - *w okresie od I-VI.2025 r. 12 rodziny/22 uczniów
 - *w okresie VII-XII.2024 r. 9 rodzin/16 uczniów
- przyznano świadczenia rodzinne dla rodzin spełniające kryteria przyznania pomocy,

Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

- dożywianie dzieci w szkołach – skorzystało 90 uczniów
- pomoc w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku - 33 rodziny
- pomoc w postaci świadczenia rzeczowego – posiłek 3 rodziny
- pomoc żywnościowa w ramach FEPŻ- skorzystało 356 osób

W ramach FEPŻ na lata 2021-2027 plus Podprogram 2024 dla osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono warsztaty edukacyjne w ramach działań towarzyszących: warsztaty kulinarne, prowadzenie budżetu domowego, niemarnowanie żywności.

W 2025 roku wydano rodzinom wielodzietnym 17 Kart Dużej Rodziny tradycyjnych i elektronicznych. Karta przysługuje rodzinom składającym się z rodziców (opiekunów prawnych) mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Asystent rodziny na bieżąco podnosił swoje kwalifikacje w zakresie pracy z rodziną. W 2025 roku asystent rodziny brał udział następujących w bezpłatnych webinarach edukacyjnych oraz szkoleniach:

- „Ogólnopolska kampania FASD”
- Ogólnopolska Kampania „Stop przemocy!” - ”Alkohol jako czynnik wzmacniający występowanie przemocy domowej”
- „Przemoc rówieśnicza – ujęcie podstawowe”.
- udział w szkoleniach „Regulacje prawne dotyczące przestępstw popełnionych wobec dziecka procedura działań podejmowanych przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”;
- udział w szkoleniach z zakresu „pierwszej pomocy”.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

W 2025 roku asystent rodziny obejmował wsparciem 6 rodzin, w których było razem 17 dzieci. Wydatki na wspieranie rodziny wynosiły 112 118,46 zł z tego 78 224,65 zł środki własne i 33 893,81 zł dotacja. Dotacja pochodziła z budżetu państwa otrzymana w ramach Programu: „Asystent rodziny na 2025 rok” w wysokości 21 173,66 zł oraz z rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027” w wysokości 12 720,15 zł.

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt z placówkami współpracującymi: pracownikami socjalnymi, dzielnicowym, wychowawcami domu dziecka, służbą zdrowia. Nawiązano kontakt z pedagogami szkolnymi, psychologami oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci, pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny. Prowadzona jest systematyczna współpraca z kuratorami sądowymi i kuratorem społecznym. Asystent rodziny ponadto uczestniczy w pracy w Zespole Interdyscyplinarnym.

Poradnictwo:

- ◆ poradnictwo prawne w 2025 r. było prowadzone przez radcę prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Poświętnem , w godzinach pracy 7.15 - 15.15,
- ◆ udzielanie informacji na temat rodzajów świadczeń i kryteriów ich przyznawania- pracownicy socjalni GOPS,
- ◆ udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania problemów życia codziennego oraz wskazywanie właściwych instytucji udzielających wsparcia- pracownicy socjalni GOPS,
- ◆ bezpłatnej pomocy terapeutycznej prowadzonej w Punkcie Konsultacyjnym w Poświętnem- siedziba NZOZ TOP-MEDIC - w każdy poniedziałek , w godz. 15-17. Porad udziela lekarz psychiatra. Informacja na tablicy ogłoszeń GOPS w Poświętnem,
- ◆ udzielanie konsultacji, porad i wsparcia rodzinom, w których występuje przemoc świadczonych przez Zespół Interdyscyplinarny - współpraca z Policją,

- ◆ rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w ramach pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - ◆ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łapach udziela pomocy w zakresie diagnozy i terapii psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej.
- b) *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;*

W Gminie Poświętne nie funkcjonują rodziny wspierające, o których mowa w art. 29 i art. 30 ustawy, ponieważ nie zgłosiły się osoby chętne do pełnienia tej funkcji, w związku z tym nie organizowano szkoleń. Podjęto działania w celu tworzenia warunków do funkcjonowania rodzin wspierających. Zamieszczono informacje na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń GOPS.

- c) *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;*

Działalność prowadzi Dom Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna, Szkoła Podstawowa oraz Klub Sportowy „Orkan” prowadzony przez Stowarzyszenie, są to instytucje, które zapewniają organizację czasu wolnego dzieciom i młodzieży z terenu gminy. Ponadto realizują projekty, konkursy i inne działania w ramach realizacji projektów profilaktyczno-edukacyjnych.

Celem Projektów było:

- kształtowanie postaw abstynenckich wśród młodzieży,
- przekazywanie wiedzy dotyczącej pojęcia uzależnień,
- obalanie mitów i stereotypów związanych z alkoholizmem,
- rozpoznawanie głównych motywów sięgania po używki,
- rozwijanie umiejętności asertywnej odmowy,
- podnoszenie własnej wartości,
- wskazywanie korzyści płynących ze zdrowego stylu życia,
- wdrażanie do aktywnego i zdrowego spędzania wolnego czasu.

IV. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny oraz kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające.

W 2025 roku asystent korzystał z bezpłatnych publikacji internetowych oraz przeszedł szkolenie sfinansowane ze środków własnych – 200,00 zł.

W Gminie Poświętne nie funkcjonują rodziny wspierające, ponieważ nie zgłosiły się osoby chętne do pełnienia tej funkcji i nie finansowano kosztów ich funkcjonowania.

V. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu.

Opłata za pobyt dzieci w placówkach pieczy zastępczej w 2025 roku Ośrodek współfinansował pobyt jednego dziecka w rodzinie zastępczej koszt pobytu 6012,00 zł oraz pobyt jednego dziecka w pieczy zastępczej instytucjonalnej - dom dziecka w Supraślu, koszt pobytu **57 891,50 zł**.

Łącznie piecza zastępcza 63903,50 zł.

VI. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są sporządzane i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS.

VII. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wszystkie rodziny, które zagrożone są kryzysem objęte asystenturą, w związku z tym nie jest prowadzony monitoring.

Potrzeby związane z realizacją zadań zakresu wspierania rodziny

W związku z rozpoznanymi potrzebami środowiska lokalnego, w celu realizacji zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika potrzeba objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem, gdyż nadal funkcjonują rodziny, które wymagają udzielania pomocy. Z obserwacji i doświadczenia w pracy z rodzinami należy stwierdzić, że jest coraz więcej problemów z dziećmi i młodzieżą, niezaradnością rodziców. Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodziny, chęci wprowadzenia zmian w swoim życiu i otwarcie się na otrzymane wsparcie.

Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i obejmie je długoterminowym wsparciem oraz zapewnienie środków na podnoszenie jego kwalifikacji ok.

Konieczna będzie także dalsza współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi.

Potrzeby finansowe w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ujęte są w budżecie gminy na 2026 rok.

Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Poświętnem
Izabela Czemierys